

חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960 *

1. בחוק זה –
"אחראי על קטין" – הורה לרבות הורה חורג, מאמץ, אפוטרופוס או מי שהקטין נמצא במשמורתו או בהשגחתו;
"בית משפט" – בית משפט שלום;
"פקיד סעד" – כמשמעותו בחוק שירותי הסעד, תשי"ח-1958;¹
"קטין" – מי שלא מלאו לו שמונה עשרה שנה;
"רשות סעד" – לשכת סעד של רשות מקומית או מי שנתמנה על ידי שר הסעד כרשות סעד לענין חוק זה.
2. קטין הוא נזקק כשנתקיים בו אחד מאלה:
(1) לא נמצא אחראי עליו;
(2) האחראי על הקטין אינו מסוגל לטפל בו או להשגיח עליו או שהוא מזניח את הטיפול או ההשגחה;
(3) הוא עשה מעשה שהוא עבירה פלילית ולא הוכא בפלילים;
(4) הוא נמצא משוטט, פושט יד או רוכל בניגוד לחוק עבודת הנוער, תשי"ג-1953;²
(5) הוא נתון להשפעה רעה או שהוא חי במקום המשמש דרך קבע מקום עבירה;
(6) שלומו הגופני או הנפשי נפגע או עלול להיפגע מכל סיבה אחרת.
3. היה פקיד סעד סבור שקטין הוא נזקק ושלמען הטיפול בו וההשגחה עליו יש צורך בהחלטת בית המשפט, משום שאין הסכמת האחראי על הקטין, או שהוא מסכים אך אין הקטין מציית לו, רשאי הוא לפנות בבקשה אל בית המשפט לנזקק באחת או באחדות מהדרגים לפי סעיף זה, ומשנכח בית המשפט כי הקטין הוא נזקק, רשאי הוא –
(1) לתת לקטין או לאחראי עליו כל הוראה הנראית לבית המשפט דרושה לטיפול בקטין או להשגחה עליו;
(2) להעמיד ידיו לקטין שישמש גם יועץ לאחראי עליו ולקבוע סמכויותיו ותפקידיו;
(3) להעמיד את הקטין תחת השגחתו של פקיד סעד;
(4) להוציא את הקטין ממשמורתו של האחראי עליו, אם ראה בית המשפט שאין דרך אחרת להבטיח את הטיפול וההשגחה, ולמסור אותו למשמורתו של רשות סעד אשר תקבע את מקום חסותו.
4. רשאי בית המשפט לחייב את הקטין ואת האחראי עליו במתן ערובה למילוי הוראותיו של בית המשפט.
5. לא יעמיד בית המשפט ידיו אלא בהסכמתו.
6. בבחירת ידיו ובבחירת מקום חסותו של קטין יושם לב בין השאר לדתו של הקטין.
7. הוראות חוק זה אינן גורעות מזכויות האחראי על קטין ומחובותיו כלפיו לפי דין אחר, אלא במידה שבית המשפט הגבילן לצרכי חוק זה.

הגדרות

קטין נזקק

דרכי טיפול והשגחה

ערובה

העמדת ידיו

דת

זכויות האחראי וחובותיו

* נתקבל בכנסת ביום י' בתמוז תש"ך (5 ביולי 1960); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 367, תשי"ט, עמ' 104.
1 ס"ח 219, תשי"ח, עמ' 103.
2 ס"ח 128, תשי"ג, עמ' 115.

8. לא ינקוט בית המשפט באחת הדרכים לפי סעיף 3 ולא יתן החלטה אחרת לפי חוק זה אלא לאחר שפקיד סעד הגיש לו תסקיר ולאחר שנתן לקטין, לאחראי עליו ולפקיד הסעד הזדמנות לטעון טענותיהם ולהציע הצעותיהם; על תסקיר כאמור יחולו הוראות חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי גפש ונעדרים), תשט"ו-1955³, בשינויים המחוייבים לפי הענין.
9. על אף האמור בסעיף 8, רשאי בית המשפט להימנע מהזמין קטין לפניו, אם הוא סבור שהקטין אינו מסוגל להבין את הענין או שהבאתו עלולה לסכן את שלומו.
10. רשאי בית המשפט לחייב את הקטין ואת הוריו לשאת בהוצאות הכרוכות בטיפול ובהשגחה לפי חוק זה, בין בשלמותן ובין בחלקן, וחייב זה כוחו יפה גם לאחר שפקעה ההחלטה בדבר דרכי הטיפול וההשגחה.
11. היה פקיד סעד סבור כי קטין הוא נזקק ונשקפת לו סכנה תכופה או שהוא זקוק לטיפול רפואי או אחר שאינו סובל דיחוי, רשאי הוא לנקוט בכל האמצעים הדרושים לדעתו למניעת אותה סכנה או למתן אותו טיפול אף ללא הסכמת האחראי על הקטין, ובלבד שלא יוחזק קטין יותר משבוע ימים מחוץ לרשותו של האחראי עליו אלא באישור בית המשפט.
12. רשאי בית המשפט בהחלטת ביניים, אף לפני שמיעת הקטין או האחראי עליו ולפני קבלת תסקיר, להורות על נקיטת אמצעים זמניים לגבי הקטין ולאשר אמצעי חירום שנגקטו לגביו על ידי פקיד סעד; החלטת ביניים כאמור תפקע כעבור שלושים יום מיום הינתנה אם לא הוארכה תקופת תקפה כאמור בסעיף 14.
13. החלטה של בית המשפט לפי חוק זה לא תינתן לתקופה העולה על שלוש שנים; אולם רשאי בית המשפט להאריך תקפה מדי פעם לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים.
14. רשאי בית המשפט, לפי בקשת הקטין, האחראי עליו, ידיד, פקיד סעד או כל אדם שהוטלה עליו חובה בהחלטה לפי חוק זה, לשנות החלטה שניתנה לפי חוק זה, להאריך או לקצר תקופת תקפה, לבטלה או לתת הוראות להוצאתה לפועל; ואולם רשאי בית המשפט שלא להיזקק לבקשה כאמור אלא אחת לשלושה חדשים.
15. על אף האמור בסעיף 14, רשאי שר הסעד בכל עת, אם היה סבור שטובת הקטין דורשת זאת, לפטור את הקטין וכל אדם אחר מן החובות שהוטלו עליהם לפי סעיף 3, פטקאות (2), (3) או (4), בין בחתני ובין ללא תנאי, ובלבד שהאחראי על הקטין הסכים לכך.
16. החלטה של בית המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור לפני בית משפט מחוזי; בערעור ידון בית המשפט המחוזי בשופט אחד.
17. החלטה של בית משפט לפי חוק זה, למעט החלטה לפי סעיף 10, תפקע במלאות לקטין שמונה עשרה שנה.
18. החלטה לפי חוק זה תוצא לפועל על ידי פקיד סעד אם לא הורה בית המשפט על הוצאה לפועל בדרך אחרת.
19. פקיד סעד יפקח על שלומו של הקטין כל עוד החלטה לפי חוק זה עומדת בתקפה.
20. הסמכויות הנחונות לבית המשפט לפי חוק זה באות להוסיף על סמכויותיו לפי כל דין אחר ולא לגרוע מהן.

³ ס"ח 187. תשט"ו, עמ' 126.

21. שר המשפטים רשאי, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, לקבוע ששופט פלוני ישמש, לתקופה שיקבע ושלא תפחת משנה אחת, רק בשפיטה לפי חוק זה ובשפיטה בענינים פליליים שפקודת העבריינים הצעירים, 1937⁴, חלה עליהם. ייחוד השפיטה
22. נודע לפקיד סעד על קטין נזקק, רשאי הוא להשתמש בסמכויות לפי סעיף 3 לחוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ובעדריים), תשט"ו-1955, אף שלא נצטווה על ידי בית המשפט. חקירות
23. פקיד סעד שהגיעה אליו ידיעה אנב חקירה ישמרנה בסוד ולא יגלנה אלא במידה שיש צורך בכך לשם ביצוע חוק זה או חוק אחר והתקנות לפיהם. סודיות
24. המפרסם בלי רשות בית המשפט שמו של קטין שהובא לפני בית המשפט או שפקיד סעד פועל לגביו לפי חוק זה, וכן המפרסם כל דבר העשוי להביא לזיהויו של קטין כאמור, דינו — מאסר ששה חדשים. איסור פרסום
25. המפריע לרשות סעד, לפקיד סעד, לידיד או לאדם אחר שהוטל עליו תפקיד לפי חוק זה מלמלא תפקידם, דינו — מאסר ששה חדשים. הפרעה למילוי תפקיד
26. מי שאינו ממלא אחרי החלטת בית המשפט לפי חוק זה, למעט החלטה לפי סעיף 10, דינו — מאסר ששה חדשים; אולם רשאי בית המשפט להחליט כי לא ישא הנאשם בענשו, כולו או מקצתו, אלא אם לא ימלא אחרי החלטת בית המשפט תוך התקופה שיקבע. אי-מילוי אחרי החלטת בית המשפט
27. נתן הנאשם ערובה לפי סעיף 4 והורשע באישום לפי הסעיפים 25 או 26, רשאי בית המשפט להחליט על חילוט הערובה, כולה או מקצתה, במקום להטיל עליו עונש או נוסף על העונש שיטיל עליו. חילוט ערובה
28. בסעיף 389 לפקודת החוק הפלילי, 1936⁵, במקום סעיף קטן (5) יבואו סעיפים קטנים אלה: תיקון סעיף 389 לפקודת החוק הפלילי, 1936
- “(5) ראה בית המשפט כי מתן צו לפי סעיף זה טובל דיחוי, יעביר את הענין לבית המשפט המוסמך לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש”ך—1960.”
- “(6) לענין חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש”ך—1960, דין צו לפי סעיף זה כדין החלטה לפי החוק האמור.”
29. בטלים — ביטולים
- (1) הסעיפים 16 ו-17 לפקודת העבריינים הצעירים, 1937;
- (2) סעיף 36 לחוק עבודת הנוער, תשי”ג—1953.
30. שר הסעד ממונה על ביצוע חוק זה, הוא ימנה פקיד סעד ראשי ופקידי סעד לענין חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות — למעט תקנות סדרי דין — לביצועו; שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין לענין חוק זה. ביצוע ותקנות

יוסף בורג
שר הסעד

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

⁴ ע”ר 1937, תוס’ 1 מס’ 667, עמ’ 121.
⁵ ע”ר 1936, תוס’ 1 מס’ 652, עמ’ 263.